Turkish Studies *Educational Sciences*

Volume 14 Issue 3, 2019, p. 865-879

DOI: 10.29228/TurkishStudies.22647

ISSN: 2667-5609

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 10.01.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 10.06.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (18.03.2019)-Referee 2 (13.03.2019)

This article was checked by iThenticate.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ SINIF YÖNETİMİ TUTUMLARI İLE YARATICI DRAMA DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ*

*Merve ŞEN** - Gönül ONUR SEZER****

ÖZ

Okul öncesi dönem gelişimin en kritik olduğu dönemdir. Bu dönemde çocuk aile bireylerini dikkatlice gözlemlemekte ve taklit etmektedir. Sınıf içinde öğrencilerine etkili ve verimli sınıf yönetimi yöntemlerini kullanan öğretmenlerin öğrencilerinin de, daha uyumlu ve başarılı oldukları ve öz saygı düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu noktadan hareketle, henüz lisans eğitimi alan okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik tutumları ve drama yöntemine yönelik tutumları arasındaki ilişki araştırılmaya değer bir konudur. Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi inanç ve tutumları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören 200 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada Adıgüzel (2007) tarafından oluşturulan Yaratıcı Drama (Okulöncesinde Drama ve İlköğretimde Drama) Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği ve Martin, Yin ve Baldwin (1998) tarafından geliştirilmiş ve Savran (2002) tarafından Türkçe uyarlama çalışması yapılan Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç ve Tutum Ölçeği uygulanmıştır. Veriler SPSS-18 paket program kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma sonuçlarına göre okul öncesi

* Bu makale, 29-31 Mart 2018 tarihleri arasında Bursa'da düzenlenen 1. Uluslararası Temel Eğitim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı, E-posta: mervesen6@gmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı, E-posta: gonulonur@uludag.edu.tr

öğretmen adaylarının sınıf yönetimi inanç ve tutumlarının, öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının anlamlı bir yordayıcısı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ve sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarının, sınıf yönetimi dersini daha önceden alıp almama durumlarına, sınıf düzeylerine ve öğretim türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi öğretmen adayları, sınıf yönetimi, yaratıcı drama.

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRESCHOOL TEACHER CANDIDATES' ATTITUDES TOWARDS CLASSROOM MANAGEMENT AND CREATIVE DRAMA

ABSTRACT

The majority of behaviors that children gain in pre-school education form the basis of adulthood. During this period, the child carefully observes and imitates family members. It was seen that the students of the teachers who used effective and efficient classroom management methods to their students in the classroom were more adaptable and successful and their self-esteem levels were higher. From this point of view, the relationship between the attitudes of preschool teacher candidates who have just received undergraduate education towards classroom management and their attitudes towards drama method is worth investigating. In this study, it was aimed to examine the relationship between classroom management beliefs and attitudes of preschool teacher candidates and their attitudes towards creative drama course in terms of various variables. The search constitutes 200 teacher candidates, studying in the Department of Preschool Education in the Basic Education Department at Uludağ University Faculty of Education. Attitude Scale Related to Lessons in Creative Drama (Drama in Pre-School and Primary School) developed by Adıgüzel (2007) and Belief and Attitude Scale on Classroom Management developed by Martin, Yinand Baldwin (1998). The data were analyzed in the SPSS-18 package program. According to the results of the study, it was determined that pre-school teacher candidates' beliefs and attitudes of classroom management were a significant predictor of teacher candidates' attitudes towards creative drama.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

The majority of behaviors that children gain in pre-school education form the basis of adulthood. There are great responsibilities for pre-school institutions for efficient passing of the education process. For this reason, the school must have a specialized organization that is well organized and disciplined. The smallest education unit of the school is a class. The management of the class is the teacher's

responsibility. Teachers create their own class model within the training process. A productive teacher uses all his/her creativity for his/her students' learning process. The most effective method to increase creativity in the pre-school period is drama. Teachers can integrate their activities with the drama method to provide children permanent learning while facilitating classroom management. In this study, it was aimed to examine the relationship between classroom management beliefs and attitudes of pre-school teacher candidates and their attitudes towards creative drama.

Method

Research Model

Relational search model was used in the research. In this study, the attitudes of the prospective teachers towards the drama lesson were considered as dependent variable and classroom management skills as independent variable. The universe of the research is the students of the Department of Early Childhood Education in the Basic Education Department of the Uludağ University Faculty of Education in the academic year of 2017-2018. 88 (44%) third grade and 112 (56%) fourth grade teachers were selected by simple random sampling method in the sample. The number of female teacher candidates is 178 (89%) and the number of male teacher candidates is 22 (11%). I. Teaching consists 100 people (% 50), II. Teaching also consists 100 people (50%). The number of people who took drama courses is 185 (92.5%) and the number of people who did not take drama courses is 15 (7.5%). The number of people who took classroom management course is 165 (82.5%) and the number of people who did not take classroom management course is 35 (17.5%).

Data Collection Tools Personal Information Form

Gender, class level, age range, type of teacher candidates, drama course of the teacher candidate, class management course and whether or not to take teaching practice course, and personal information form where the questions are included.

Attitude Scale Related to Creative Drama (Drama in Preschool and Drama in Primary School)

The scale consists 50 statements. The attitude statements on the Likert type 5 scoring scale were scored as "I fully agree (5)" and "I strongly disagree (1)". The scale consists 20 negative and 30 positive statements. The reliability coefficient of the scale was 0.95 in this study.

The Scale of Determining Beliefs and Attitudes Related to Classroom Management

It was developed by Martin, Yin and Baldwin (1998) and was adapted by Savran (2002) in Turkish. In the 4-Likert grading scale, the 22-statement scale consists two sub-dimensions, "course management" and "human management". According to the results of the reliability analysis of this study, the 9th statement on the scale was removed and the total reliability Cronbach alpha value of this scale was determined as 0.81. In addition, the sub-dimensions "course management" and "human management" were calculated as 0.74 and 0.79.

Data analysis

It was determined that the data showed a normal distribution according to the Kolmogorov-Smirnov test in testing the normality hypothesis. The data was analyzed in the SPSS-18 packet program. The Pearson Correlation Coefficient technique was used to examine the relationship between the attitudes of pre-school prospective teachers towards drama courses and their beliefs and attitudes towards classroom management. A simple linear regression analysis method was used to determine the power of classroom management attitudes of prospective teachers to predict attitudes towards drama courses. The t test was used to examine whether the scores of the teacher candidates differ according to the variables.

Results

It was determined that the average score of creative drama attitude for teacher candidates was 95.66 and the average score of belief and attitude scale for classroom management was 57.58. It was determined that the average of the human administration subscale was 27.19 and the average score of the course management subscale was 30.38. It can be said that pre-school teachers' beliefs and attitudes towards classroom management are high and their attitudes towards drama courses are low. There seems to be a positive relationship between pre-school teachers' attitudes towards creative drama ($X = 95.66$) and attitudes towards classroom management ($X = 57.58$) ($r = .430$; $p < .05$). It can be said that attitudes of the pre-school teacher candidates regarding the classroom management have increased and their attitudes towards the creative drama have also increased. Beliefs and attitudes towards classroom management were found to be an important predictor of positive attitudes toward creative drama ($p < .05$). It was also determined that the subscales of human management and course management were an important predictor of positive attitudes of teacher candidates towards drama courses ($p < .05$). The rate of explanations of variance of attitudes of human management towards the creative drama of prospective teachers¹⁴⁷ and the rate of explanation of the variance of attitudes of course management attitudes towards creative drama. Teacher candidates' beliefs and attitudes about classroom management can be said to be effective in using creative drama as a method in classroom activities. It can be argued that the degree of explanation of the variance of the attitudes of human management towards the drama course of the prospective teachers¹⁴⁷ has a more humanistic approach to the attitudes of the prospective teachers towards the creative drama education. It was determined that the attitudes of pre-primary teacher candidates towards creative drama differed significantly in favor of prospective teachers according to whether they had previously taken drama lessons ($t = 2.65$, $p < .05$).

Conclusion and Discussion

According to the highest and lowest scores that teacher candidates got from the scales, it can be said that the teacher candidates have a high level of beliefs and attitudes towards classroom management and low level of attitudes towards creative drama. There is a significant positive correlation between attitudes towards drama and beliefs and attitudes towards classroom management. It is found that

beliefs and attitudes of pre-school teacher candidates about classroom management is an important predictor of positive attitudes towards creative drama. It can be said that there is an interventionist (disciplinary) approach by looking at the course management subscale scores of pre-school teacher candidates. With the new research, examinations about different disciplines that are effective in classroom management can be done. This research can also be done using different data collection techniques. The number of hours of drama can be increased. In all education faculties drama and classroom management can be organized as application and theory.

Keywords: Preschool teacher candidates, classroom management, creative drama.

GİRİŞ

Okul öncesi dönem gelişimin en kritik olduğu dönemdir. 0-72 ayı kapsayan okul öncesi dönem, kalıcı öğrenmenin büyük oranda kazanıldığı, Freud’a göre ise kişiliğin temellerinin atıldığı dönemdir (Başal, 2007). Bu dönemde çocuk aile bireylerini dikkatlice gözlemlemekte ve taklit etmektedir. Bu taklitler yoluyla çeşitli öğrenmeler gerçekleştirir. Albert Bandura (1977) ilk öğrenmelerin sosyal bir ortamda oluştuğunu ve en önemli öğrenmenin başkalarının davranışlarını gözlemleyerek gerçekleştiğini savunur. Hatta Bandura bu tür öğrenmeye gözlem yoluyla öğrenme (observation learning) adını vermiştir. (Cüceloğlu, 2004). Bireyin yapmış olduğu gözlemler hayatına yön verir. Bebeklik döneminde yapılan gözlemler okul öncesi dönemde yerini taklitlere bırakır. Bu taklitler bebeklik döneminde gözlemlediği ilk kişilerin özelliklerini yansıtır. Taklitler zamanla oyunlaşmaya başlar. Okul öncesi dönem çocuklarının en büyük hazzı oyundur. Oyun esnasında çocuk bilişsel bir güç harcarken aynı zamanda motor becerilerini kontrol eder ve yeteneklerini ortaya çıkarır. Biz yetişkinler oyunu amaçsız görsek de “Oyun çocuğun işidir.” sözü ile Montessori oyunun çocuk için ne kadar önemli olduğunu belirtmiştir. Çok uzağa gitmeden kendi atasözlerimizde oyun önemini gözlemleyebiliriz. “Oynamayan tay at olmaz” atasözümüzde olduğu gibi. Sağlıklı bir gelişim için bireyin oyuna ihtiyacı vardır. Oyun bireyin fiziksel, bilişsel, duygusal gelişimini destekleyen bir olgudur. Yaşam için bu kadar önemi vurgulanan oyun kavramı, öğrenmenin hızlı olduğu bu dönemlerde kalıcılığı sağlamak için sıklıkla kullanılmalıdır. Oyunun temel alındığı eğitim kurumu ise okul öncesi eğitim kurumudur. Çocukların aileden sonra ilk olarak karşılaştığı çevre okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Burada çocuğu merkeze alan, oyun temelli eğitim programları uygulanır. Öğretmenler okul öncesi eğitim sürecini düzenlerken, planların çocuk merkezli olmasına dikkat etmeli, çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun düzenlemeler yapmalıdır. Okul öncesi eğitimin temel amacı; çocuğun zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal alanlarının gelişmesini sağlarken bir yandan da okul yaşantısına hazırlamaktır. Bu dönemde çocukların kazandıkları davranışların büyük bir kısmı yetişkinliğin temelini oluşturmaktadır. Bu açıdan, okul öncesi dönemdeki eğitim; çocuğun ilerideki yaşantısını etkileyecek en önemli süreçtir. Bu sürecin verimli geçmesi için başta okul öncesi eğitim kurumları olmak üzere tüm çalışanlara büyük sorumluluklar düşmektedir. Okulun uzman bir örgüte sahip olması, düzenli ve disiplinli olması çocuk için olumlu davranışlar geliştirmeye olanak sağlar. Sosyal olguyu temel alan okul sistemi, öğrenciyi toplumdan alır ve onu yetiştirerek tekrar topluma sunar (Can ve Baksi, 2014).

Demirbolat (1999)’a göre bireyin çocukluk dönemini geçirdiği okul çevresinde iki durum gelişmektedir. Okul bireyi ya bireyselleştirir ya da toplumsallaştırarak birbirine benzeşen bireyler olmalarını sağlamaktadır. Çocukların yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda yetiştirildiği yer, sosyal düzenin ilk düzenli parçası olan okul ve onun alt parçası olan sınıflardır. Eğitimin bireye ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kazandırmayı hedeflediği davranışların okullarda başladığı ilk yer sınıflardır (Başar, 2011). Sınıf içinde bulunduğu okulun alt sistemidir, sınıf içinde bulunan her birey

ise sınıfın alt sistemidir (Carr, 2006). Öğretmen ve çocuklar ortak buluşma noktası olan sınıfta, gerekli bilgi ve becerileri almak amacı ile buluşurlar (Elçiçek, Kınay ve Oral, 2015). Okul öncesi sınıfları diğer kademelerdeki sınıflara göre bünyesinde farklı unsurlar barındırır. Okul öncesi sınıf sisteminde öğrenci temel alınarak ilgilerine uygun sınıflar tasarlanır. Eğitim için daha çok oyun temalı ve görsel materyali yoğun bir ortam hazırlanır. Tek düzen oturma planı yerine tüm sınıf alanı kullanılabilir. Eğitim öğretim sürecinde planlanan etkinliğin birden fazla duyuya hitap etmesi amaçlanır. Etkinlik uygulama aşamasında ilgi çekici hale getirmek için tek bir yöntem kullanılmaz. Yine çocuğun ilgi ve istekleri baz alınarak farklı yöntemler belirlenir. Eğitim süreci içinde öğretmen kendi disiplin modelini oluşturur. Öğretmen ve öğretmen adaylarının farklı disiplin modellerinin farkında olması hem sınıf düzenini hem de sınıf yönetimini sağlamada faydalı olacaktır (Tertemiz, 2000).

Sınıf yönetimi tanımı incelendiğinde, hedeflenen eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesi için sınıfı örgütleme, etkili planlama, uygulama ve değerlendirme işlevlerine ilişkin etkinliklerin tümü olarak tanımlanmıştır (Kaya, 2002). Yönetim becerisi okulu yönetenlerle öğretmenlerin sahip olması gereken en temel beceridir (Brophy ve McCaslin, 1992; Emmer, Evertson ve Worsham, 2000; Sempowicz ve Hudson, 2011; Ünal ve Ünal, 2012). Tecrübeli öğretmenlerin, mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ile ilgili konularda kaygı ve stres yaşadıkları bilinmektedir (Cothran, Kulinna ve Garrahy, 2003). Joram ve Gabriele (1998), yaptıkları araştırmada, öğretmen adaylarının öğretmenlik eğitimi süresince eğitim ve sınıf yönetimini birbirinden farklı düşündüklerini ve eğitim konusunda kendilerinin yeterli olduklarını düşündüklerini ancak mesleğe başladıklarında sınıfı yönetme konusunda kaygılı olduklarını tespit etmişlerdir. Lisans eğitimi süresince sınıf yönetimi teorik ders kapsamında kalmaktadır. Okul öncesi dönemde de hem yaratıcılığı artıracak hem de grup dinamiği oluşturacak yöntem yaratıcı dramadır. Eğitimde drama çocuğu merkeze alan, yaparak ve yaşayarak öğrenmeye önem gösteren, oyunusal formları bünyesinde barındıran, yaşamı somutlaştırmayı sağlayan eğitim yöntemidir (Çöme, 2011). Drama çalışmaları ile öğrenciler sadece öğrenmekle kalmaz aynı zamanda kendilerine güvenirlir, toplumsallaşırlar ve saygıyı geliştirirler. Drama çalışmaları eğitimin her basamağında, derslerde, yaygın eğitimde ve bir yöntem olarak yer alabilmektedir (San, 1992). Dramanın bir yöntem olarak kullanılmasının gerekliliği kaçınılmazdır. Drama yöntemi ile öğrenci dinleyen, izleyen uygulayan kısaca öğrenilenleri aktif yaşama aktarabilen bireylere dönüşürler (Çelikkaya, 2014). Drama yöntemi, sınıf yönetiminde farklı metotlara yönelmiş olan günümüz öğretmenleri tarafından tercih edilen bir yöntemdir. Drama yönteminde grubun bütünlüğü önem taşır. Öğretmenler birçok etkinliği drama yöntemi ile bütünleştirip çocukların kalıcı öğrenmelerini sağlarken, bir yandan da sınıf yönetimini daha verimli bir hale getirebilir. Öğretmenlerin etkili ve verimli bir sınıf yönetimi anlayışı içinde olması öğrencilerin başarısı ve okula karşı tutumlarını da olumlu yönde geliştirmelerinde etkilidir (Aydın, 2000; Çelik, 2002; Marzano ve Marzano, 2003; Norris, 2003; Turan ve Şişman, 2007). Sınıfın iyi bir şekilde yönetilmesi, öğrencinin bir sonraki eğitim hayatını da olumlu etkiler. İyi yönetilen bir sınıfta eğitim gören çocuklar toplum içinde var olan kuralları rahatlıkla benimser ve bu sayede adaletli olmayı öğrenir. Etkili ve verimli bir sınıf yönetimi öğrencinin, bireysel, kültürel, sosyal yönden gelişimine önemli katkılar sağlar. Bu gelişim öğrencinin gelecekteki yaşantısına da yansır (Güneş, 2007). Arkadaşları ile ilişkilerinde ise özgüveni yüksek ve özgürce duygularını ifade edebilme gibi olumlu davranış kazanabilirler. Bu davranışların kazanılması için öğretmenlerin eğitim sürecinde fırsat eşitliğini sağlaması gerekmektedir. Sınıf atmosferinde her bireyin özel ve tek olduğu bilinci oluşturulmalıdır. Bireyin özel ve tek olduğunu hissettirmek önemli bir meziyettir. Bu meziyeti sağlayacak olan yegâne temsilci ise öğretmenlerdir. Öğretmen olmak, insan mimarı ve insanın kişiliğini biçimlendiren bir sanatkar olmaktır (Celep, 2004: Akt. Tan, 2010). Sanatkarların görevi topluma örnek olmak ve toplumu güzelleştirmektir. Öğretmenler de sanatkarlar gibi öğrencilerine birer modeldir, onların hayatlarını güzelleştiren rehberlerdir. Öğrenciler sevdikleri ve model aldıkları öğretmenlerinin derslerinde daha dikkatli, ilgili bu ilginin sonucunda da daha başarılı olmaktadır. Öğretmenin öğretim başarısının yanında, hal, hareket, tutum ve tavırları yoluyla, öğrenciyle etkili bir

iletişim kurabilmesi, öğrenci üzerinde olumlu etki bırakması açısından önemlidir (Gurbetoğlu ve Tomakin, 2011).

Üretken bir öğretmen öğrencilerinin öğrenmeleri için tüm desteği sağlar. Olumsuz bir durum ile karşı karşıya kaldığında yeni fikirler üretir. Gerektiğinde krizi fırsata çevirir. Yenilikçi öğretmen, eski oluşumlarının üzerine yeni düzenler getirebilmelidir. Öğrencilerinin iyi bir eğitim görmesi için günümüzü takip etmelidir. Çevreye ve teknolojiye duyarlı olmalıdır. Sosyal hayattan kopuk olmamalıdır. Yaratıcı öğretmenler, akılcı ve özgün düşüncelere sahip kişilerdir. Sürekli öğrenme arzusunu ilke edinirler. Bu sebeple öğretmenler kendileri ile rekabet halindedir (İlgar, 1996). Öncelikli olarak öğretmenin görevi öğrenciye okulu sevdirecek, öğrencinin merakını uyandıracak, öğrencilerine keşfetme ve soru sorma davranışını kazandıracak yaratıcı yöntemler kullanılmalıdır (Karakuş, 2003). Öğrencilerine etkili ve verimli sınıf yönetimi yöntemlerini kullanan öğretmenlerin öğrencilerinin de, daha uyumlu ve başarılı oldukları ve öz saygı düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür (Meehan, Cowley, Schumacher, Hauser ve Croom, 2003). Bu noktadan hareketle, henüz lisans eğitimi alan okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik tutumları ve drama yöntemine yönelik tutumları arasındaki ilişki araştırılmaya değer bir konudur. Bu çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi inanç ve tutumları ile yaratıcı dramaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi inanç ve tutumları ve dramaya yönelik tutumları çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin tutumları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki ve öğretmen adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli araştırmalar, iki ve daha çok sayıdaki değişkenlerin birlikte değişim durumunu veya derecesini belirlemeyi amaçlar (Karasar, 2009). Bu çalışmada öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumları bağımlı değişken, sınıf yönetimi becerileri ise bağımsız değişken olarak ele alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının demografik bilgileri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	178	89
	Erkek	22	11
	Toplam	200	100
SınıfDüzeyi	3. Sınıf	88	44
	4.Sınıf	112	56
	Toplam	200	100
Öğretim Türü	I.Öğretim	100	50
	II. Öğretim	100	50
	Toplam	200	100
Drama Dersini Alma Durumu	Evet	185	92,5
	Hayır	15	7,5
	Toplam	200	100
Sınıf Yönetimi Dersini Alma Durumu	Evet	165	82,5
	Hayır	35	17,5
	Toplam	200	100

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise üçüncü ve dördüncü sınıf okul öncesi öğretmen adayları arasından basit rastgele örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Örnekleme 88 (%44) 3. sınıf, 112 (%56) 4. sınıf öğretmen adayı yer almaktadır. Örneklemin evrene oranı % 50'dir. Ortaya çıkan sayı araştırmanın evrenine göre kabul edilebilir olarak değerlendirilir (Gibbon ve Morris, 1978). Araştırmaya katılan öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre kadın öğretmen adaylarının sayısı 178 (%89), erkek öğretmen adaylarının sayısı 22 (%11)'dir. Cinsiyet dağılımı eşit dağılım göstermemiştir. Öğretim türüne göre dağılım ise I. Öğretim 100 (%50), II. Öğretim 100 (%50) kişiden oluşmaktadır. Dağılım eşitlik göstermiştir. Drama dersini alan kişi sayısı 185 (%92,5), almayan kişi sayısı 15(%7,5)'den oluşmaktadır. Sınıf yönetimi dersi alan kişi sayısı 165 (%82,5), sınıf yönetimi dersi almayan kişi sayısı 35 (%17,5)'dir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, Yaratıcı Drama Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği ve Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç Ve Tutumlarını Belirleyebilme Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Literatürdeki çalışmalar incelenenip uzman görüşüne başvurularak; yaş aralığı, cinsiyet, sınıf düzeyi, öğretmen adaylarının öğretim türü, öğretmen adayının drama dersini ve sınıf yönetimi dersini alıp almama durumu sorularının yer aldığı kişisel bilgi formu araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve kullanılmıştır.

Yaratıcı Drama (Okulöncesinde Drama ve İlköğretimde Drama) Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği

Adıgüzel (2007) tarafından geliştirilmiş olan ölçek likert tipi olup 50 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan ifadeler incelendiğinde, “tamamen katılıyorum” (5) puan ve “hiçbir zaman katılmıyorum” (1) puan şeklinde verilmiştir. 20 maddesi olumsuz, 30 maddesi olumlu ifadelerden oluşan ölçek 50 maddeliktir. Ölçekte yer alan 50 maddenin güvenilirliğine ilişkin olarak hesaplanan Cronbach alpha katsayısı 0.94'tür. Ölçeğin 50 maddelik son hali 3 farklı devlet üniversitesi eğitim fakültesinde bulunan 200 öğretmen adayı üzerinde 2006-2007 Eğitim Öğretim Yılı Bahar döneminde tekrar uygulanmış, Cronbach alpha güvenirlik katsayısı 0.90 olarak hesaplanmıştır (Adıgüzel, 2006). Bu araştırma kapsamında da ölçeğin güvenirlik katsayısı 0.95 olarak tespit edilmiştir.

Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç ve Tutumlarını Belirleyebilme Ölçeği

Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç ve Tutum Ölçeği, Martin, Yin ve Baldwin (1998) tarafından geliştirilmiş ve Savran (2002) tarafından Türkçe uyarlama çalışması yapılmıştır. 4'lü Likert dereceleme ölçeğinde, 22 maddeden oluşan ölçek “ders yönetimi” ve “insan yönetimi” olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Keleş (2013) okul öncesi öğretmenleri ve öğretmen adaylarıyla yaptığı araştırmada ölçeğin geçerlik çalışmalarını yaparken 3 maddeyi çıkararak ölçeğin son halini vermiştir. Toplam 19 maddeden oluşan Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç ve Tutum Ölçeği, iki alt boyuta sahip olup birinci alt boyut olan “sınıf yönetimi” boyutu 11 maddeden oluşmakta ve yapılan güvenirlik analizi sonucunda Cronbach alfa değeri 0.73 bulunmuştur. İkinci alt boyut olan “insan yönetimi” boyutu ise 8 maddeden oluşmakta ve güvenirlik analizi sonucunda Cronbach alfa değeri 0.78 olarak tespit edilmiştir. Bu araştırma kapsamında yapılan güvenirlik analizi sonuçlarına göre de ölçekte yer alan 9. madde çıkarılmış ve ölçeğin toplam güvenirlik Cronbach alfa değeri 0.81 olarak bulunmuştur. Ayrıca alt boyutları olan “ders yönetimi 0.74 ve “insan yönetimi” 0.79 olarak hesaplanmıştır.

Veri Analizi

Elde edilen verilerin normallik varsayımının sınanmasında Kolmogorov-Smirnov testinden faydalanılmış ve verilerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Veriler SPSS-18 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen adaylarının drama derslerine ilişkin tutumları ile sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla Pearson Korelasyon Katsayısı tekniği kullanılmıştır (Kesicioğlu, 2014). Ayrıca araştırmanın amacına yönelik olarak, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi tutumlarının drama dersine yönelik tutumlarını yordama gücünü belirlemek amacıyla basit doğrusal regresyon analizi yöntemi ile veriler analiz edilirken; öğretmen adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların sınıf yönetimi dersini ve yaratıcı drama dersini daha önceden alıp almadıkları, sınıf düzeyleri ve öğretim türleri gibi değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı t testi ile incelenmiştir.

BULGULAR

Tablo 2. Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutum ölçeği ve sınıf yönetimine ilişkin tutum ölçeğine ait betimsel istatistik sonuçları

Ölçekler	n	Min	Max	$\bar{X}$	ss
Yaratıcı Drama Derslerine İlişkin Tutum Ölçeği	200	52	184	95.66	24.89
Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç ve Tutum Ölçeği	200	35	72	57.58	5.78
Sınıf Yönetiminde İnsan Yönetimi Alt Boyutu	200	8	32	27.19	3.11
Sınıf Yönetiminde Ders Yönetimi Alt Boyutu	200	20	40	30.38	3.88

Öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde minimum 52, maksimum 184 puan aldıkları ve yaratıcı drama tutum puan ortalamasının 95.66 olduğu tespit edilmiştir. Sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutum ölçeği puanları incelendiğinde de, öğretmen adaylarının minimum 35, maksimum 72 puan aldıkları ve puan ortalamasının da 57.58 olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutum ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlar incelendiğinde; insan yönetimi alt boyutundan minimum 8, maksimum 32 puan aldıkları ve puan ortalamalarının 27.19 olduğu; ders yönetimi alt boyutundan da minimum 20, maksimum 40 puan aldıkları ve puan ortalamalarının 30.38 olduğu tespit edilmiştir. Ölçeklerden alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar göz önünde bulundurulduğunda okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik inanç ve tutumlarının yüksek düzeyde olduğu ve yaratıcı drama derslerine ilişkin tutumlarının da düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin tutumları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki

Değişkenler	X	Sd	R
Yaratıcı dramaya yönelik tutumları	95.66	24.89	
Sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları	57.58	5.78	.43*

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ($X=95.66$) ile sınıf yönetimine ilişkin tutumları ($X=57.58$) arasında pozitif anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($r=.43$; $p<.05$). Buna göre okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin tutumları arttıkça yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının da arttığı söylenebilir.

Tablo 4. Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile sınıf yönetimine yönelik inanç ve tutumlarına ilişkin regresyon analizi sonuçları

Yordayıcı Değişkenler	Beta	t	R	R ²	Standart Hata	F
Sınıf Yönetimine İlişkin İnanç Ve Tutumlar	.430	6.699	.430	.185	.015	F ¹ =44.871*
Sınıf Yönetiminde İnsan Yönetimi Alt Boyutu	.384	5.851	.384	.147	.524	F ² =34.235*
Sınıf Yönetiminde Ders Yönetimi Alt Boyutu	.331	4.942	.331	.110	.429	F ³ =24.425*

Yordayıcı: Sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlar
Bağımlı Değişken: Yaratıcı drama derslerine ilişkin tutumlar

¹sd=199, * p<.05

²sd=199, * p<.05

³sd=199 * p<.05

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları, yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının pozitif yönde yordayıcısı olarak saptanmıştır (p<.05). Bu değişkenin öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarına ilişkin varyansı açıklama oranı .185 olarak saptanmıştır. Ayrıca sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlar ölçeğinin alt boyutları olan sınıf yönetiminde insan yönetimi ve ders yönetimi boyutlarının öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumların da pozitif yönde önemli bir yordayıcısı olduğu da tespit edilmiştir (p<.05). Sınıf yönetiminde insan yönetimi tutumlarının öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarına ilişkin varyansı açıklama oranı .147, ders yönetimi tutumlarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarına ilişkin varyansı açıklama oranı da .110 olarak saptanmıştır. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları, sınıf içi etkinliklerinde yöntem olarak yaratıcı dramayı kullanmalarında önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Sınıf yönetiminde insan yönetimi alt boyutu tutumlarının öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına ilişkin varyansı açıklama oranı .147 ile öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında daha hümanistik yaklaşıma sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 5. Okul öncesi öğretmen adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların yaratıcı drama dersini alıp almamasına ilişkin t testi sonuçları

	Drama Alan(n:185)		Dersini Drama Dersini Almayan (n:15)		Sd	T	P
	$\bar{X}$	ss	$\bar{X}$	ss			
Yaratıcı drama dersine yönelik tutum	94.35	23.81	73.86	6.22	198	2.65	.009*
Sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutum	57.78	5.73	55	5.98	198	1.80	.072

*p<.05

Tablo 5 incelendiğinde, okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının, daha önceden drama dersi alıp almama durumlarına göre dersi alan öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır (t=2.65, p<.05). Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarının, yaratıcı drama dersi alıp almama durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık bulunamamıştır (t=1.80, p>.05). Yaratıcı drama dersi alan öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının yüksek olması beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir

Ayrıca okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ve sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarının, sınıf yönetimi dersini daha önceden alıp almama durumlarına, sınıf düzeylerine ve öğretim türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık bulunamamıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik inanç ve tutumları ile yaratıcı drama dersine yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Ölçeklerden alınabilecek en yüksek ve en düşük puanlar göz önünde bulundurulduğunda okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik inanç ve tutumlarının yüksek düzeyde olduğu ve yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının da düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Savran'ın (2002) yapmış olduğu araştırmanın sonuçları yüksek yeterlik inançlarına sahip olan öğretmen adaylarının insan yönetimi boyutunda müdahaleci olmayan (hümanistik) bir yaklaşıma sahip olurken, ders yönetimi boyutunda müdahaleci (disiplinci) bir yaklaşıma sahip olduklarını göstermiştir. Bu duruma göre okul öncesi öğretmen adaylarının ders yönetimi alt boyutu puanlarına bakılarak, müdahaleci (disiplinci) bir yaklaşıma sahip olduğu söylenebilir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ile sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları arasında ise pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları arttıkça yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının da arttığı söylenebilir (Oğuz, Ellez, Akamca, Kesercioğlu ve Girgin, 2011; Namdar ve Çamadan, 2016). Aytaş (2013), eğitim öğretim sürecinde yöntem olarak yaratıcı dramayı kullanan sınıflarda öğrencilerin kendini ifade etme becerileri üzerinde, geleneksel yöntem kullanılan sınıflara oranla daha çok etkisi olduğunu vurgulamıştır. Yöntem olarak yaratıcı dramayı kullanan öğretmenler güne başlarken, etkinlikleri çocuklar için dikkat çekici hale getirmeyi amaçlar. Geleneksel yöntemi kullanan sınıflarda ise bu durum tam tersidir. Denizel-Güven ve Cevher (2005), okul öncesi öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada, kurumda sadece bir öğretmenin çocukların dikkatini çekmek için geçiş etkinlikleri kullandığını, diğer öğretmenlerin sınıf yönetimini sağlamak amacıyla etkinliğe başlarken drama, tartışma, soru cevap ile başladıklarını tespit etmişlerdir.

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları, yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının pozitif yönde önemli bir yordayıcısı olarak bulunmuştur. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumları, sınıf içi etkinliklerinde yöntem olarak yaratıcı dramayı kullanmalarında önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir (Özsezer, Sencer ve Sadık, 2015). Rıza (2012) her öğretmenin kendi sınıfını nasıl yöneteceğini bilmeleri gerektiğini vurgulamıştır. Orhan ve Gökbulut (2013)'un çalışmasında öğretmen adaylarına sorduğu "Sınıf yönetimi becerisi konusunda eksik olduğunuzu düşündüğünüz kısımlar nelerdir?" sorusuna verilen yanıtların analizinde sınıf yönetimi dersini uygulamadıkları için kendilerini deneyimsiz gruptandıkları sonucuna ulaşmıştır. Sınıf yönetimi dersi de yaratıcı drama dersi gibi uygulamaya dönük bir yapıya sahip olduğu için öğretmen adaylarına teorinin yanında uygulamaya dayalı eğitim fırsatı da verilmelidir. İki disiplinde birbirinden etkilendiği unutulmamalıdır. Çalışmanın sonucunda da sınıf yönetiminde insan yönetimi ve ders yönetimi alt boyutlarının öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında pozitif yönde önemli bir yordayıcısı olduğu da belirlenmiştir. Bu sonuç sınıf yönetiminde yaratıcı drama dersinin etkisi olduğunu desteklemiştir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının, daha önceden yaratıcı drama dersi alıp almama durumlarına göre dersi alan öğretmen adayları lehine anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Yaratıcı drama dersi alan öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumlarının yüksek olması beklenen bir durum olarak değerlendirilmektedir. Yıldırım (2011), araştırmasında öğretmenlerin drama dersinden aldıkları puanlara göre yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının farklılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Özer (2013) aday öğretmenler ile yaptığı sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin öğretmen algıları çalışmasında da öğretmen adaylarının mezun olduğu fakülte

değişkenine göre aday öğretmenlerin arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir (Gökçer ve Özer, 2014). Araştırmada sınıf, cinsiyet, yaş, ailenin yaşadığı yer anne-baba eğitim durumu, bitirdikleri lise türü gibi değişkenlere göre okul öncesi öğretmen adaylarının hem sınıf yönetimi tutumlarında hem de yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarında etkili bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

Okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarının, daha önceden yaratıcı drama dersini alıp almama durumlarına göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Yönel (2004) de yaptığı çalışmada okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersi alma değişkenine göre yaratıcı dramaya yönelik tutumlarında yaratıcı drama dersi alan ve almayan öğretmen adaylarını karşılaştırmıştır. Öğretmen adaylarının tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumları ve sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarının, sınıf yönetimi dersini daha önceden alıp almama durumlarına, sınıf düzeylerine ve öğretim türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik yapılan analiz sonucunda anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Can ve Baksi (2014)'nin araştırma sonucuna göre, öğretmenlerin sınıf yönetimini başarısını öğrencilerin sınıf içi davranışları etkilemekte, bu etkileşimden öğretmenlerin sınıfa karşı tutum ve davranışları da değişmektedir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi başarılarının artırılabilmesi için sınıf yönetimi konusunda hizmet içi eğitim ihtiyacı bulunduğu görülmektedir (Can ve Baksi, 2014). Ekici (2008), üniversite üçüncü sınıfta yer alan sınıf yönetimi dersini almış öğrencilerin öğretmen öz-yeterlik düzeyindeki sınıf yönetimi algısının farklılığını incelediği çalışmada üniversite öğrencilerinin öğretmen öz-yeterlik algı düzeyini geliştirmede sınıf yönetimi dersi almış olmanın önemli bir etkisi olduğunu belirlemiştir. Bu araştırma sonuçları incelendiğinde okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi dersini alma durumunun yüksek olduğu görülmektedir. Sınıf yönetiminde insan yönetimi ve ders yönetimi alt boyutlarının öğretmen adaylarının drama dersine yönelik tutumlarında pozitif yönde önemli bir yordayıcısı olduğu da belirlenmiştir. Keleş (2013), öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin inanç ve tutumlarını belirlemek amacıyla hem okul öncesi öğretmen adayları hem de okul öncesi öğretmenleri ile yaptığı araştırmada sınıf yönetimi ölçeğinin ders yönetimi ve insan yönetimi alt boyutlarına göre öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin müdahaleci inanç ve tutuma sahip olduklarını tespit etmiştir. Bu araştırma sonuçları incelendiğinde okul öncesi öğretmen adaylarının sınıf yönetimi inanç ve tutum ölçeği ders yönetimi alt boyutu puanlarına bakılarak, müdahaleci (disiplinci) bir yaklaşıma sahip olduğu söylenebilir. Sak, Yapılan bir araştırma sonucunda ise çocukların birbiri arasındaki ilişkiye öğretmenin müdahalesinin sınırlı olması ve çocuklara birbiriyle iletişim kurmasına fırsat verilmesi gerektiği belirlenmiştir. Öğrencilerin birbiriyle sağlıklı iletişim kurdukları sınıflarda, öğretmenlerin de sınıf yönetiminde etkili olmalarına yarar sağlayacaktır (Şahin, 2013). Bu sonuçlar ışığında çalışmaya yönelik olarak şu öneriler geliştirilebilir:

Bu çalışma ile adayların sadece sınıf yönetim becerilerine ve yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına ilişkin görüşlerine odaklanmıştır. Yapılacak yeni çalışmalar ile sınıf yönetiminde etkili olan diğer disiplinler üzerinde de detaylı incelemeler yapılabilir. Bu araştırmada adayların görüşlerini belirlemek için ölçek uygulaması yapılmıştır. Sınıf yönetimi becerileri ve yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına ilişkin adayların görüşlerini daha detaylı ve daha derinlemesine incelemek için görüşme, sistematik anekdot gibi farklı araştırma yöntemleri kullanılarak öğretmen adaylarının görüşleri ayrıntılı ve geniş bir bakış açısı ile incelenebilir. Çalışmada sadece okul öncesi öğretmen adaylarına ölçek uygulaması yapılmıştır. Araştırmanın amacına bağlı olarak farklı branşlardaki öğretmen adayları veya öğretmenler ile de çalışma yapılabilir. Adayların ölçeklere verdikleri cevaplara odaklanan bu çalışmadan çıkan veriler doğrultusunda yaratıcı drama derslerinin içeriği de gözden geçirilebilir. Yaratıcı drama ders saat sayısı artırılabilir. Tüm eğitim fakültelerinde hem yaratıcı drama dersi hem de sınıf yönetimi dersi teori ve uygulama olarak ders süreci düzenlenebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2007). Yaratıcı drama (okul öncesinde drama ve ilköğretimde drama) derslerine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi* 1(2), 5-12.
- Aydın, A. (2000). *Sınıf Yönetimi* (2.Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aytaş, G. (2013). Eğitim ve öğretimde alternatif bir yöntem: Yaratıcı drama. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 6(12), 35-53.
- Başal, H. A. (2007). *Okul Öncesi Eğitim*. Bursa: Morpa Yayıncılık.
- Brophy, J. & McCaslin, M. (1992). Teachers' reports of how they perceive and cope with problem students. *The Elementary School Journal*, 93(1), 3-68.
- Can, E. & Baksı, O. (2014). Öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarının öğretmenlerin sınıf yönetimi başarısına etkisi. *Asya Öğretim Dergisi* 2(1), 86-101.
- Carr, A. (2006). *Familytherapy: Concepts, Process and practice*. (2nd. Ed.) West Sussex, England: John Wiley & Sons Ltd.
- Çelikkaya, T. (2014). Sosyal bilgiler dersinde drama yönteminin önemi ve uygulama örnekleri, - *Turkish Studies Academic Journal*, 9(2). 447-470.
- Cüceloğlu, D. (2004). *İnsan ve Davranışı*. (13. Baskı) İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Çöme, A. (2011). *Okul yöneticilerinin eğitimde yaratıcı drama faaliyetlerine ilişkin tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirbolat, A. (1999). Sınıf ortamı ve grup etkileşimi. Küçükahmet, L. (Ed). *Sınıf Yönetimi*, (s.27-30). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Denizel-Güven, E. & Cevher, N. F. (2005). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi [The level of preschool teachers' classroom management skills and its relations with different variables]. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2(18), 1-22.
- Elçiçek, Z., Kınay, İ. & Oral, B. (2015). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 4(1), 51-63.
- Ekici, G. (2008). Sınıf yönetimi dersinin öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik tutum ve inanç kazanma düzeyine etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 3(17), 167-182.
- Gibbon, C.T. & Morris, L. L. (1978). *How to Design a Problem Evaluation*. London: Sage Publication.
- Gökçyer, N. & Özer, F. (2014). *Aday öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliliklerine ilişkin algıları*. Erzincan Üniversitesi/ Fen Edebiyat Fakültesi, Erzincan.
- Gurbetoğlu, A. & Tomakin, E. (2011). Sevilen ve sevilmeyen öğretmen davranışlarına ilişkin öğrenci görüşlerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 12(1): 261-276.
- Güneş, F. (2007). *Yapılandırmacı Yaklaşımla Sınıf Yönetimi* (1. Baskı) Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İlgar, Z. (1996). *Eğitim Yönetimi Okul Yönetimi Sınıf Yönetimi*. (1. Baskı) İstanbul: Beta Yayın.
- İlgar, L. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Joram, E. & Gabriele, A. J. (1998) Preservice teachers' prior beliefs: Transforming obstacles into opportunities. *Teaching and Teacher Education*. 14, 175-191.
- Karakuş, M. (2003). *Alt sosyo-ekonomik düzeydeki ilköğretim ikinci sınıf öğrencilerinin yaratıcılık düzeylerinin yaratıcı sorun çözme programının etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (19.Baskı) Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kaya, Z. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Keleş, O. (2013). *Okul öncesi öğretmen adaylarının ve okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimine ilişkin tutum ve inançlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Fakültesi, Adana.
- Kesicioğlu, O. S. (2014). Okul öncesi öğretmen adaylarının matematik okuryazarlık düzeyleri ile matematik eğitimine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi* 44 (202), 117-130.
- Landau, B. M. (2001). *Teaching classroom management: A stand-alone necessity for preparing new teachers*. ERIC Document Reproduction Service No. ED 453 165.
- Namdar, O. & Çamadan, A. F. (2016). Yaratıcı drama uygulamalarının öğretmen adaylarının sosyal becerilerine etkisi. *GEFAD / GUJGEF* 36(3): 557-575.
- Meehan, M., L., Cowley, K., S, Schumacher, D., Hauser, B. & Croom, N, D. (2003). Classroom environment, instructional resources and teaching differences in high performing Kentucky Schools with achievement gaps. Web: <http://search.epnet.com/login.aspx?direct=true&db=Eric&an=ED478672>
- Oğuz, E., Ellez, A. M., Akamca, G., Kesercioğlu T. & Girgin, G. (2011). Early childhood teacher candidates' attitudes towards computer and computer assisted instruction, *Elementary Education Online* 10(3), 934-950.
- Okyay, Ö., Mutluer, C. & Peker, E. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi. *Milli Eğitim* 212, 27-44.
- Orhan, Ş. & Gökbulut, Ö. , (2013). Sınıf yönetimine ait temel öğelerin yaratıcı drama yöntemiyle işlenmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi* 8(15):95-102.
- Özer, F. (2013). *Aday öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliliklerine ilişkin algıları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Özsezer, B., Sencer M. & Sadık, F. (2015). Öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik tutum ve inançlarının incelenmesi (Çukurova Üniversitesi örneği). *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume* 10(15), 749-770.
- Rıza, B. (2012). *Yaratıcılıkla İlgili Kavramların Okul Öncesi Eğitimde Yer Verilmesine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yakın Doğu Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kıbrıs.
- San, İ. (1992). *Eğitsel Yaratıcı Drama, Yaratıcılığı Geliştiren Bir Yöntem ve Yaratıcı Bireyi Yetiştiren Bir Disiplin*. Assitej Bildirileri, Ankara.
- Savran, A. (2002). *Preservice science teachers' efficacy beliefs regarding science teaching and their classroom management beliefs*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

- Şahin, İ. T. (2013). *Okul öncesi öğretmenlerinin gelişime uygun sınıf yönetimi ile ilgili inanış ve uygulamaları*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Turan, S. & Şişman, M. (2007). *Sınıf Yönetimi* (5.Baskı).Ankara: Öğreti Yayınları.
- Tan, Ş. (2010). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (5.Baskı) Ankara: Pegem Yayınevi.
- Tauber, R. T. (2007). *Classroom Management: Sound Theory And Effective Practice*. Westport, Connecticut: Greenwood Publishing Group
- Tertemiz, N. (2001). Sınıf yönetimi ve disiplin. Küçükahmet, L. (Ed). *Sınıf Yönetimi* (s.51-72), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yıldırım, Y. (2011). *Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi/ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yönel, A. (2004). *Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.